

Herontwikkeling Heers 27 te Veldhoven

Ecologische quickscan

J.F.G. Maassen

Herontwikkeling Heers 27 te Veldhoven

Ecologische quickscan

Datum 30-10-18

Maassen *ecologisch advies en onderzoek*

Jan Mosmanslaan 23
5237 BB 's-Hertogenbosch
T 073-6410858
maassen36@ziggo.nl
K.v.K 64413152
BTW nr81276485B02
rek.noNL55 INGB 0003 0208 71

<i>Projectno.</i>	<i>1809-1</i>
<i>Tekst en samenstelling</i>	<i>Jan Maassen</i>
<i>Foto's</i>	<i>Jan Maassen</i>
<i>Foto op omslag</i>	<i>Jan Maassen</i>
<i>Wijze van citeren</i>	<i>J.F.G. Maassen, Herontwikkeling Heers 27 te Veldhoven</i>
<i>Contactpersoon</i>	<i>Mw. Bianca Göertz (Crijns Rentmeesters bv)</i>
<i>Status</i>	<i>definitief</i>
<i>Datum</i>	<i>30-10-2018</i>

© 2018 Maassen Ecologisch Advies en Onderzoek, 's-Hertogenbosch

Dit rapport is vervaardigd op verzoek van de opdrachtgever zoals hierboven aangegeven en is zijn eigendom. Niets uit deze rapportage mag worden vermenigvuldigd of openbaar gemaakt worden door middel van scanning, druk, internet, fotokopie of andere wijze zonder schriftelijke toestemming van de opdrachtgever Maassen Ecologisch Advies en Onderzoek, noch mag het zonder deze toestemming voor een ander doel gebruikt worden dan waarvoor het vervaardigd

Dit onderzoek is op zorgvuldige wijze uitgevoerd conform de toepasselijke en van kracht zijnde regelgeving ten aanzien van de natuurwetgeving. Het onderzoek betreft een momentopname en geeft een inschatting van de geschiktheid van de onderzoeklocatie voor beschermde soorten. Het incidenteel voorkomen van beschermde soorten is echter nooit met zekerheid te voorspellen.

Maassen Ecologisch Advies en Onderzoek is niet aansprakelijk voor vervolgschade, alsmede schade die voortvloeit uit toepassingen van de resultaten van de werkzaamheden of andere verstrekte gegevens. De opdrachtgever vrijwaart Maassen Ecologisch Advies en Onderzoek voor aanspraken van derden in verband met deze toepassing.

Inhoud

1	Inleiding	8
	1.1 Aanleiding	8
	1.2 Vraagstelling	8
	1.3 Ligging van de planlocatie	9
	1.4 Beschrijving van de planlocatie en directe omgeving	10
	1.5 Beoogde ingrepen en ontwikkelingen	11
	1.6 Toetsingskader	12
2	Wettelijk kader	14
	2.1 Inleiding	14
	2.2 Soortenbescherming	14
	2.2 Gebiedsbescherming	16
	2.3 Bescherming houtopstanden	16
	2.4 Rode Lijst	16
3	Onderzoeksresultaat	18
	3.1 Methodiek	18
	3.2 Gebiedsbescherming	19
	3.2.1 <i>Beschermde natuurgebied</i>	19
	3.2.2 <i>Groenblauwe mantel</i>	20
	3.3 Soortenbescherming	22
	3.3.1 <i>Europees beschermde soorten (Habitatrichtlijn)</i>	22
	3.3.2 <i>Europees beschermde soorten (Vogelrichtlijn)</i>	23
	3.3.3 <i>Nationaal beschermde soorten (ontheffing plichtig)</i>	24
	3.3.4 <i>Nationaal beschermde soorten (vrijstelling)</i>	26
4	Conclusie en aanbeveling	28
	4.1 Gebiedsbescherming	28
	4.2 Soortbescherming	28
	4.3 Voorzorgsmaatregelen en aanbevelingen	29
	4.4 Ontheffingsaanvraag	29
	4.5 Vervolgonderzoek	29
	4.6 Samenvattend	30
	Bronnen	32
	Bijlage1 - Wet Natuurbescherming	34
	Bijlage2 - Beschermde soorten en verblijfplekken	36
	Bijlage3 - Soorten met een vrijstelling	38

1. INLEIDING

1.1 Aanleiding

De Initiatiefnemers hebben het voornemen tot het oprichten van twee woningen op een grondgebied dat behoort tot het adres Heers 27 binnen de gemeente Veldhoven. De bouw van de woningen vindt plaats op twee kleine percelen grasland gelegen aan de oostkant van het deel van het erf op dit adres waarop een woonhuis en wat kleinere bijgebouwen zijn gevestigd.

Het grondgebied was tot voor kort in gebruik als paardenweide en wordt momenteel beheerd als grasland. Crijns Rentmeesters bv te Someren heeft de opdracht om deze ontwikkeling mogelijk te maken binnen de gestelde wettelijke kaders. In het kader van deze wettelijke kaders dient een quickscan flora en fauna te worden uitgevoerd. Maassen Ecologisch Advies en Onderzoek is aangezocht om deze quickscan uit te voeren.

1.2 Vraagstelling

De beoogde ontwikkeling kan gevolgen hebben voor de aanwezige (beschermd) flora en fauna die ter plekke aanwezig is en van invloed zijn op de nabijgelegen beschermd natuurgebieden. Op basis van een veldonderzoek en een aanvullend literatuuronderzoek stelt deze quickscan zich tot doel het vaststellen of uitsluiten van beschermde soorten die vermeld staan in paragraaf 3.1, 3.2 en 3.3 van de Wet natuurbescherming. Op basis van het onderzoeksresultaat wordt bepaald welke effecten de voorgenomen ontwikkeling heeft op het (mogelijk) voorkomen van deze beschermde soorten en hun leefgebied. Aanvullend wordt bepaald of de ontwikkelingen tot effecten kunnen leiden op beschermde natuurwaarden van nabijgelegen natuurgebieden die vallen onder de Habitatrichtlijn (Natura-2000) en de ecologische hoofdstructuur (NNN-gebied).

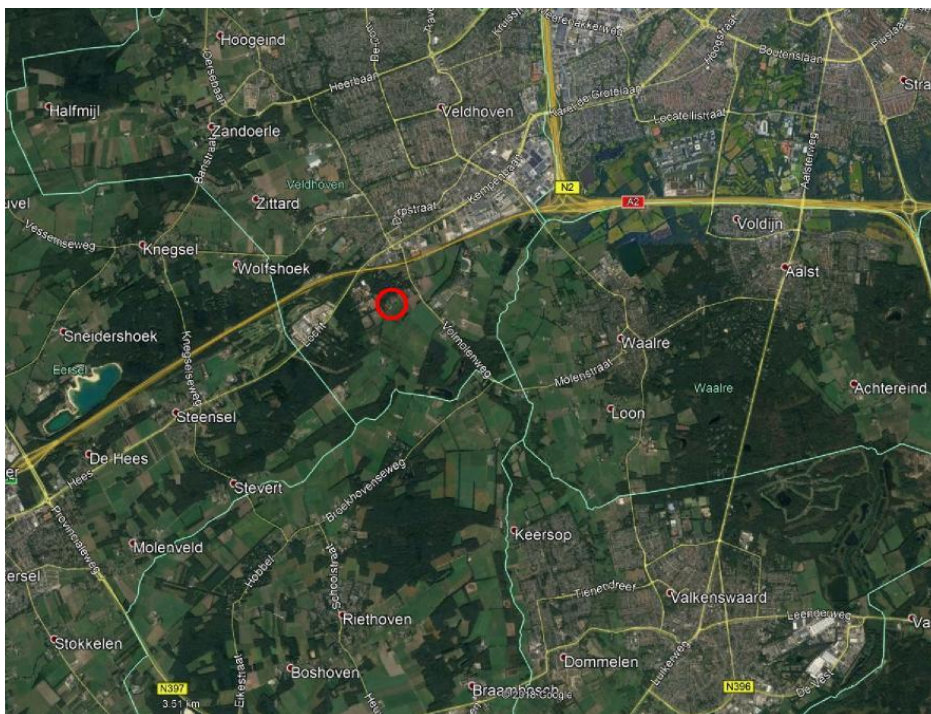
Indien de beoogde ontwikkeling kan leiden tot negatieve effecten op beschermde soorten en hun leefgebied, of van negatief effect kan zijn op beschermd natuurgebied worden aanbevelingen en voorzorgsmaatregelen gegeven om te voorkomen dat verbodsbepalingen uit de Wet natuurbescherming worden overtreden. Aangegeven wordt welke vervolgstappen gewenst zijn. Deze vervolgstappen kunnen, afhankelijk van de aard van de mogelijke overtreding, betrekking hebben op de volgende zaken.

- Aanvullend onderzoek.
- Opstellen van mitigatie en/of compensatieplan.
- Indienen van een ontheffingsaanvraag.

1.3 Ligging van de planlocatie

Het plangebied is gelegen binnen het buitengebied van de gemeente Veldhoven op een korte afstand van slechts 0,5 km hemelsbreed zuidelijk van de bebouwde kom van Veldhoven. De snelweg A67 vormt hier een harde landschappelijke scheiding tussen het verstedelijkt gebied van Veldhoven en het landelijk gebied waarbinnen het plangebied is gelegen. Dit landelijk gebied kenmerkt zich door een grote afwisseling van natuurlijk bosgebied met agrarisch terrein. Buiten meer uitgestrekte en aanéengesloten bosgebieden is dit landschap ook rijk gestoffeerd met bos in een meer gefragmenteerde of in sterk versnipperde vorm. Het agrarisch landschap buiten de bosgebieden bevat naast grotere oppervlakken akkerland tal van kleinschalige landschapelementen als houtwallen, losse bosjes en kleine weilandjes. Naast akkerbouw is ook tuinbouw hier een activiteit. Opvallende landschapselementen in ecologisch opzicht binnen de omgeving zijn de loop van de beek de Run op slecht 0,5 km afstand van het plangebied. De beek geldt als ecologische verbidingsstructuur. Op iets grotere afstand van km zuidoostelijk ligt het Dommeldal met het riviertje de Dommel, een belangrijke provinciale ecologische hoofdverbidingsstructuur, met daarop aansluitend een bosgebied met stuifduinen en enkele verzuurde vennen.

Ter hoogte van het plangebied vormt de openbare weg Heers een scheiding tussen een bosgebied aan de noordkant van de weg met het meer agrarisch gebied aan de zuidkant van de weg waar het plangebied ligt. Het bosgebied aan de noordkant van de weg bestaat uit een combinatie van naaldbos (met veel Douglasspar) en Eiken-Berkenbos. Dit bosgebied is opgedeeld in particulier terrein en bevat de bebouwing van een groot congrescentrum.

Fig.1. Ligging van het plangebied (binnen rode cirkel) in de omgeving. Luchtfoto: Google Earth

Binnen de droge omgeving met schrale zandbodems ontbreekt buiten de stroom van de beek de Run en enkele poelen (Koningshof) elke vorm van open water. Alle watergangen zijn van het soort dat het grootste deel van het jaar geheel droog staan. De bodemgesteldheid kan als “heischraal” omschreven wat in bredere zin betekent dat deze gevoelig is voor verzuring en daar van nature weinig tegen beschermd is. Een conditie voor de ontwikkeling van heideachtige begroeiingen.

1.4 Beschrijving van de planlocatie en directe omgeving

Het plangebied betreft een tweetal graslandjes gelegen aan de oostkant van het deel van de erf dat de bebouwing van een woonhuis en kleinere bijgebouwen bevat. Rond de bebouwing is een goed onderhouden tuin aanwezig met veel en gevarieerd groen. Andere elementen op het erf zijn een paardenbak, een kleine kunstmatige vijver en een ruig begroeid terreindeel waar tuinafval gedumpt wordt. Het laatstgenoemd terreindeel ligt aansluitend aan de zuidkant van het terreindeel dat hier als het plangebied wordt aangemerkt in de zuidwesthoek van het terrein (zie fig.2). Het erf maakt een bewoende en een ordelijke indruk. Het houden en gebruiken van paarden, waarvoor op het erf veel faciliteiten aanwezig zijn, is al enige tijd geleden gestaakt. Het gehele grondgebied is omgeven door hoge hekwerken en hoge coniferenhagen. Aan de kant van de openbare wegen Heers en Gagelgoorsedijk is het terrein afgeschermd door waardevolle eikenhoutopstanden. Aan de westkant betreft dit een houtwal met oude Zomereiken die als ecologisch waardevol kunnen worden aangemerkt. Aan de noordkant betreft dit een eikenhakhoutwal met dunnere stammen die uit een hoofdstam na een hakhoutbehandeling zijn ontwikkeld. Deze houtopstanden staan buiten de erfafscheiding op openbaar terrein. Aan de zuidkant grenst het erf aan open agrarisch terrein met veel akkerland.

Fig.2. Het plangebied is rood omkaderd; de erfbe grenzing is met de gele stippellijn aangegeven. De luchtfoto uit 2016 is niet meer geheel actueel; de houtbegroeiing binnen het rode kader is niet meer aanwezig. (Luchtfoto Google Earth)

De graslandjes waar het plangebied uit bestaat zijn omgeven door dunne en lage coniferenhagen als afscheiding. Het westelijk graslandje maakt een verruigde indruk, toont sporen van een hevige tamelijk recente bodemverstoring en laat veel open bodem zien. Een conditie die erop wijst dat hier recent houtgewassen geroid zijn. Het vele graafwerk van Konijnen en honden houdt hier de bodemverstoring in stand. Als restant van de eerder geamoveerde houtbegroeiing is een klein bosje aanwezig van jonge boompjes (Esdoorn, Amerikaanse vogelkers, Haagbeuk) en als enige meer volgroeide boom een lage Gladde iep in de noordwesthoek van het terrein. Het aansluitende oostelijke graslandje maakt een meer onderhouden en gecultiveerde indruk. De grasmat is meer gesloten en minder geïnfilterd door onkruiden. Houtbegroeiingen ontbreken hier; het graafwerk door konijnen en honden beperkt zich hier ter hoogte van de afscheiding met de openbare weg aan de noordkant van het terreindeel. Beide graslandjes kunnen in botanisch opzicht als weinig waardevol en als van een zeer algemeen soort op bemeste schrale zandbodems getypeerd worden. De grasmatten worden gedomineerd door zeer algemene grassoorten als gewoon struisgras en

gestreepte witbol. Vooral het westelijk graslandje is kruidrijk aan algemene onkruiden, ruigtekruiden en enkele algemene schraal graslandsoorten.

1.5 Beoogde ingrepen en ontwikkelingen.

De volgende ontwikkelingen worden beoogd.

- Op twee onbebouwde percelen grasland worden twee nieuwe woningen gebouwd.
- Voor deze ontwikkeling wordt geen bestaande bebouwing gesloopt.
- Voor de aanleg van de inritten wordt de bestaande houtwal op twee plekken doorsneden. Hierbij wordt beplanting geroid en houtwal ontgraven. De betreffende houtstructuur is kapvergunningsverplichting (AVP).
- De intentie is om de houtbegroeiing binnen het werkveld van een jong bosje dat ontstaan is uit natuurlijk houtopslag te handhaven en als landschappelijk element op te nemen in het landschappelijk inpassingsplan.

De ingrepen en herontwikkeling kan de volgende effecten ten gevolge hebben

- In de uitvoerende fase kunnen de bouwwerkzaamheden leiden tot een tijdelijke toename van versturende omgevingsfactoren als bodemtrillingen, licht- en geluidsbelasting en stikstofuitstoot die van negatieve invloed kunnen zijn op beschermde soorten en natuurgebieden (NNN-gebied en Natura 2000).
- Ten behoeve van de bouw en herinrichting dienen graafwerkzaamheden uitgevoerd te worden wat een verstrend effect heeft op soorten die op en in de bodem leven.
- Het rooien van houtbegroeiingen kan verstoring van broedvogels en leefgebied van andere beschermde soorten (vleermuizen, Eekhoorn) tot gevolg hebben.
- Van de nieuwe woonfunctie kan een toename van omgeving belastende factoren als licht en geluidsbelasting en stikstofuitstoot verwacht worden.

1.5 Toetsingskader

Deze quickscan toets aan

- Wn Soortenbescherming: hoofdstuk 3.3
- Wn gebiedsbescherming (NNN- gebied en Natura 2000): hoofdstuk 3.2
- Groenblauwe mantel; het gebied ligt binnen de Groenblauwe mantel
- APV bomenkap en Wn Houtopstanden

Niet van toepassing is

- Ook niet van toepassing zijn Wav en Wvs daar de toetsing geen betrekking heeft op een veehouderij en landgoed.

Fig.3. Het graslandje-west vanuit zuidwesthoek gezien

Fig.4. Graslandje-west vanuit noordwesthoek gezien

Fig.5. Graslandje-oost vanuit noordoosthoek gezien.

Fig.6. Omgeving: rommelig terrein aan zuidkant van het plangebied

Fig.7. Openbare weg Heers met eikenhakhoutwal (rechts).

Fig.8. Erf van Heers 27 buiten het plangebied

2. Wettelijk kader

2.1. Inleiding

Op 1 januari 2017 is de nieuwe Wet Natuurbescherming van kracht geworden. Deze wet vervangt 3 wetten: de Natuurbeschermingswet 1998, de Boswet en de Flora- en Faunawet. Zowel in de voorgaande als nieuwe wetgeving zijn de nationale natuurwetgeving en internationale richtlijnen en verdragen verankerd, zoals Vogelrichtlijn, Habitatrichtlijn, Wetland-Convention, Conventie van Bern, Cites en Verdrag van Ramsar. De wet is opgesplitst in de bescherming van soorten (soortbescherming) en bescherming van gebieden (gebiedsbescherming).

2.2.2. Soortenbescherming

Bij de Wet Natuurbescherming gelden een aantal verbodsbepaling ter bescherming van planten- en diersoorten (zie bijlage). De wet kent 2 beschermingsniveaus waarbij drie categorieën beschermde soorten worden onderscheiden.

- *Europees beschermde soorten volgens de Vogelrichtlijn*
- *Europees beschermde soorten volgens de Habitatrichtlijn.*
- *Nationaal beschermde soorten.*

Europees beschermde soorten

Het zwaarst beschermingsniveau gelden de Europees beschermde soorten. De bescherming van vogels is op Europees niveau geformaliseerd doormiddel van de Vogelrichtlijn en die van de overige soortgroepen doormiddel van de Habitatrichtlijn. De beschermde soorten van de Habitatrichtlijn betreffen uitsluitend soorten die op bijlage IV vermeld staan. Dit betreffen o.a. alle vleermuissoorten die in Nederland en Europa inheems zijn. Voor soorten van bijlage II is de bescherming bij ingang van de Wet Natuurbescherming opgeheven of deze vallen onder het beschermingsregiem van nationaal beschermde soorten.

Ook verblijfplaatsen van soorten uit deze categorie die als “vast” kunnen worden aangemerkt vallen onder het zware beschermingsniveau en worden aangeduid als jaarrond beschermde verblijfplekken. Deze bescherming geldt alleen de vaste verblijfplaatsen van vogels en zoogdieren. Een vaste verblijfplek betreft een verblijfplek waarnaar een dier regelmatig terugkeert en niet slechts éénmalig voor een specifieke functie gebruikt wordt, zoals de nesten van de meeste vogels. Voor soorten die onder de Vogelrichtlijn vallen zijn er verschillende gradaties in beschermingsniveau, afhankelijk hoe kwetsbaar de instandhouding van de soort is in relatie tot gebruik van de vaste verblijfplek. In samenhang met de verblijfplek wordt ook de leefomgeving beschermd zover deze van belang is om het functioneren van de verblijfplek mogelijk te maken.

Nationaal beschermde soorten

Voor nationaal beschermde soorten geldt een zwakker beschermingsregiem en er kan per provincie en per soort vrijstelling verleend worden voor ingrepen die betreffen ruimtelijke ontwikkeling en bestendig beheer en onderhoud. Voor alle inheemse diersoorten, beschermt of onbeschermd, geldt de zorgplicht. De zorgplicht wil zeggen dat men deze niet onnodig mag doden, verwonden of beschadigen. Voor onbeschermden soorten geldt geen ontheffingsplicht maar alleen de zorgplicht.

Ontheffingsplicht

Alle beschermde soorten zijn in principe ontheffing plichtig. Indien men kan garanderen dat de voorgenomen plannen geen overtreding van de Wet natuurbescherming tot gevolg hebben geldt een vrijstelling. Een mogelijkheid om een dergelijke garantie te geven is onder meer door het werken met een door de bevoegde instantie goedgekeurde gedragscode. Vrijstelling doormiddel van een goedgekeurde gedragscode geldt voor alle beschermde soorten en zowel voor werkzaamheden in het kader van bestendig beheer en onderhoud als voor werkzaamheden in het kader van ruimtelijke inrichting en ontwikkeling (een verschil met voorgaande wetgeving).

Indien dergelijke garanties niet kunnen worden gegeven moet men afhankelijk van de soort en ingreep ontheffing aanvragen van artikelen geformuleerd in de Vogelrichtlijn (§3.1 Wn), of Habitatrichtlijn (§ 3.2 Wn) of het beschermingsregiem andere soorten (nationaal beschermde soorten) (§3.3 Wn).

Voor jaarrond beschermde verblijfplekken en functionele leefomgeving van soorten die onder de Habitatrichtlijn en Vogelrichtlijnen vallen is respectievelijk artikel 3.5 lid 4 en artikel 3.1 lid2 van toepassing en geldt een verbod om de verblijfplekken en functioneel leefgebied te verstoren. De wet beschermt de jaarrond beschermde verblijfplekken van nationaal beschermde soorten volgens artikel 3.10 lid 1b. Bij deze categorie is een verbod tot opzettelijke verstoring niet van toepassing, noch de bescherming van de functionele leefomgeving. Verstoring van vogels is alleen toegestaan indien daardoor de staat van instandhouding niet in gevaar komt. Onder de term “opzettelijk” moet men ook de zgn.

“voorwaardelijke” opzet verstaan; dat betekent dat de initiatiefnemer zich bewust moet zijn van de effecten van zijn handelingen.

Beschermingsregiem soorten vogelrichtlijn §3.1Wn	Beschermingsregiem soorten Habitatrichtlijn §3.2 Wn	Beschermingsregiem andere soorten §3.3 Wn
Art 3.1 lid 1 Het is verboden in het wild levende vogels opzettelijk te doden of te vangen.	Art 3.5 lid 1 Het is verboden om soorten in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te doden of te vangen	Art 3.10 lid 1a Het is verboden om soorten opzettelijk te doden of te vangen
Art 3.1 lid 2 Het is verboden opzettelijk nesten, rustplaatsen en eieren van vogels te vernielen of te beschadigen, of nesten van vogels weg te nemen	Art 3.5 lid 4 Het is verboden voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren te beschadigen of te vernielen	Art 3.10 lid 1b Het is verboden de vaste voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren opzettelijk te beschadigen of te vernielen
Art 3.1 lid 3 Het is verboden eieren te rapen en deze onder zich te hebben	Art 3.5 lid 3 Het is verboden om eieren van dieren in de natuur opzettelijk te vernielen en te rapen.	Niet van toepassing
Art 3.1 lid 4 en lid 5 Het is verboden vogels opzettelijk te storen, tenzij de storing niet van wezenlijke invloed is op de staat van instandhouding van de desbetreffende vogelsoort.	Art 3.5 lid 2 Het is verboden dieren opzettelijk te verstoren	Niet van toepassing
Niet van toepassing	Art 3.5 lid 5 Het is verboden plantensoorten in hun natuurlijk verspreidingsgebied opzettelijk te plukken en te verzamelen, af te snijden, te ontwortelen of te vernielen.	Art 3.10 lid 1c Het is verboden plantensoorten in hun natuurlijk verspreidingsgebied opzettelijk te plukken en te verzamelen, af te snijden, te ontwortelen of te vernielen.

Toetsing

In tegenstelling met de voorgaande Flora en Faunawet is de bescherming in mindere mate individueel en dient de staat van instandhouding van de gehele populatie meer in aanmerking genomen te worden.

Een ontheffingsaanvraag wordt beoordeeld op de volgende drie criteria:

- aanwezigheid van aanvaardbare alternatieve mogelijkheden;
- aanwezigheid van een wettelijk belang;
- de staat van instandhouding van de soort.

En in het geval er jaarrond beschermde verblijfplekken in het geding zijn:

- behoud van functionaliteit van de verblijfplek.

Het wettelijk belang betreft, afhankelijk van de status van de soort, een nationaal wettelijk belang (Vrijstellingsbesluit) of een Europees wettelijk belang (Habitatrichtlijn of Vogelrichtlijn). Deze wettelijke belangen hebben o.a. betrekking op de openbare veiligheid, volksgezondheid, veiligheid luchtvaart en bescherming flora en fauna. In het geval van nationaal beschermde soorten worden de genoemde criteria soepeler toegepast en zijn er extra vrijstellingsmogelijkheden.

2.3. Gebiedsbescherming

De gebiedsbescherming onderscheidt twee typen beschermde natuurgebieden

- De gebieden die op Europees niveau een bescherming genieten en aangewezen zijn in het kader van de Habitatrichtlijn (HR), Vogelrichtlijn (VR) en Verdrag van Ramsar (wetlands). Deze gebieden vallen onder de noemer van Natura 2000 en betreffen gebieden van grote ecologische waarde.
- Natuurgebieden en verbindingstructuren die op landelijke basis zijn ingesteld en vallen onder het Natuurnetwerk Nederland (NNN). Deze natuurgebieden en hun onderlinge verbindingen vormen een samenhangend ecologisch netwerk. De NNN is de opvolging van de Ecologische Hoofdstructuur (EHS) waarvan de naam de EHS nog in de wetgeving verankerd is.

Ook hier genieten de gebieden die onder een Europees beschermingsregiem vallen de meest striktste bescherming.

Voor beide categorieën van beschermde gebieden geldt dat activiteiten die een negatief effect hebben op de kwaliteit van de gebieden in het algemeen verboden zijn. Uitgezonderd zijn activiteiten binnen Natura 2000 gebied die uitgevoerd worden in het kader van vastgelegde beheersplannen ten behoeve van Natura 2000 doelen. Een ontheffing wordt alleen verleend indien er geen reële alternatieven zijn, de staat van instandhouding van soorten niet in gevaar komt en er sprake is van een groot openbaar belang, dat o.a. de volksgezondheid en openbare veiligheid kan betreffen.

De ontheffingsverlening gaat veelal gepaard onder strikte voorwaarden en beperkingen en er is altijd sprake van een compensatieplicht. Bij Natura 2000 gebied wordt doormiddel van een voortoets beoordeeld of er negatieve effecten verwacht kunnen worden en in hoeverre deze als significant beoordeeld kunnen worden. Bij niet-significante negatieve effecten volgt een "lichte" beoordeling doormiddel van een Verslechterings-toets. Bij significante negatieve effecten wordt de "zware" route gevolgd doormiddel van een Passende beoordeling en ADC-toets.

2.4 Bescherming houtopstanden

De Wet natuurbescherming § 4.1. Houtopstanden vervangt de voormalige Boswet, waarbij dezelfde voorwaarden grotendeels gelden. Evenals de Boswet betreft de bescherming in het algemeen houtopstanden buiten de bebouwde kom zover deze een groter oppervlak van 10 are hebben of een rij van meer dan 20 bomen betreffen, geen deel uitmaken van begroeiingen op erven of in tuinen en geen aanplant voor cultuurdoeleinden en houtwinning betreffen. Er geldt een meld- en heraanplant plicht.

2.5 Rode lijsten

Rode lijsten geven een overzicht van soorten die uit Nederland zijn verdwenen of duidelijk achteruit zijn gegaan. Rode lijsten hebben een signaleringfunctie en geen juridische status. Plaatsing op de lijst betekent daarom niet automatisch dat de soort beschermd is. Daarvoor is opname van de soort onder de Flora- en faunawet nodig. De Rode lijsten zijn richtinggevend voor toekomstig beleid. Van overheden en terrein beherende organisaties wordt verwacht dat zij bij beleid en beheer rekening houden met de Rode lijsten.

3. Onderzoeksresultaat

3.1. Methodiek

Literatuuronderzoek

In het kader van deze quickscan heeft een bronnenonderzoek plaatsgevonden, waarbij is gekeken naar gebiedsgerichte bescherming en mogelijke aanwezigheid van beschermde soorten in het plangebied. Er is voor het soortenonderzoek gebruikgemaakt van gegevens van diverse websites, o.a. de website van Ministerie van Economische Zaken, en diverse verspreidingsatlassen. Voor de gebiedsgerichte bescherming is gekeken naar de ligging van het plangebied ten opzichte van relevante natuurterreinen in de omgeving en de ligging ten opzichte van Natuurbeschermingswet 1998 gebieden (Habitat- en Vogelrichtlijngebieden) en de NNN (EHS) (Natuurnetwerk Nederland).

Veldonderzoek

Het veldbezoek werd op 24-10-2018 tussen 10.30 en 11.30 uur uitgevoerd door dhr. J. Maassen. Tijdens het veldbezoek was het rond de 15 graden C, bewolkt en er waaide een lichte wind (wk2-3). Gedurende het bezoek was het droog; echter voorafgaande aan het bezoek motregende het gedurende enkele uren. Een weertype dat als herfstachtig getypeerd kan worden.

Tijdens de uitgevoerde veldonderzoeken zijn de aanwezige biotopen in het plangebied vastgesteld. Tevens is onderzoek gedaan naar biotopen en natuurwaarden in de directe aangrenzende omgeving waarop ontwikkelingen binnen het plangebied van invloed op kunnen zijn. Aan de hand van de aanwezige biotopen kan worden bepaald of er mogelijk beschermde soorten voorkomen. Naast de biotopen zijn directe en indirecte aanwijzingen opgenomen, die kunnen duiden op het voorkomen van beschermde soorten. Behalve het fysiek aantreffen van exemplaren van soorten is er ook gelet op bijv. hollen, uitwerpselen, prooiresten, braakballen vraat-, loop- en veegsporen. Deze waarnemingen zijn bij de beoordeling betrokken. De aanwezige biotopen zijn vergeleken met de habitateisen van beschermde planten- en diersoorten. Op basis van deze vergelijking is beoordeeld welke van deze soorten in het plangebied kunnen voorkomen. De bevindingen van het veldbezoek en het literatuuronderzoek zijn verwerkt in onderstaande notitie.

3.2 Gebiedsbescherming

3.2.1 Beschermd natuurgebied

Ligging ten opzichte van beschermde natuurgebieden

-Het plangebied grenst vrijwel aan NNN-gebied. Dit NNN-gebied betreft het bosgebied aan de noordkant van de openbare weg Heers waaraan het plangebied ligt. Aan dit NNN-gebied is het beheertype N16.03 van droog bos met productie toegekend. Op iets grotere afstand van 0,5 km zuidelijk ligt als ecologische verbingsstructuur de loop van de beek de Run. Deze beek stroomt op 1 km afstand zuidwestelijk van het plangebied door het moerassig gebied Grootgoor dat als hoogwaardig NNN-gebied de kwalificatie van Natte Natuurparel is toegekend. Ook het Dommeldal op 1,6 km oostelijk van het plangebied is als Natte Natuurparel gekwalificeerd. Het riviertje de Dommel is van bijzonder belang als provinciale ecologische hoofdverbingsstructuur.

- Het plangebied ligt op geruime afstand van Natura 2000- gebieden. Het dichtst nabije natuur 2000-gebied is *Leenderbos en Grootte Heide & De Plateaux*, hemelsbreed op ongeveer 5 km afstand zuidoostelijk van het plangebied. Op grotere afstanden van meer dan 14 km liggen de natura 2000-gebieden *Weerter- en Budelerbergen & Ringselven*, en *Strabrechtse Heide & Beuven*, en *Kempenland-West* (Zie fig.10).

Fig.9. Ligging van het plangebied (rode stip) ten opzichte van de NNN-structuren (helder gekleurde oppervlakken). De gearceerde delen betreffen Natte Natuurparels; de rode lijnen ecologische verbingsstructuren
Bron: Provincie Noord-Brabant

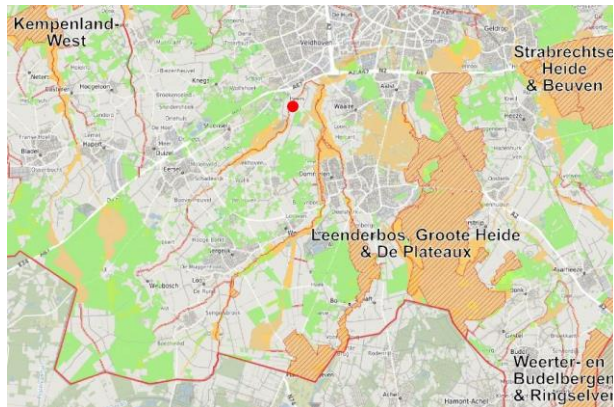

Fig.10. Ligging van het plangebied (rode stip) ten opzichte van Natura 2000 gebied (gearceerd).
Bron: Provincie Noord-Brabant

Effecten

Het plangebied maakt geen onderdeel uit van de NNN/EHS of Natura2000 gebied. Van een directe aantasting en afname van areaal aan beschermd natuurgebied is daarom geen sprake. Wel ligt het dichtstbijzijnde NNN-gebied op dusdanige korte afstand dat factoren die met een korte reikwijdte op afstand werken, als bodemtrillingen, geluids- en lichtbelasting op het nabijgelegen NNN-gebied van invloed kunnen zijn. Daar dit NNN-gebied bewoond is en naast een groot congrescentrum ligt worden echter geen natuurwaarden verwacht die bijzonder gevoelig zijn voor menselijk verstoring. Versturende factoren kunnen zijn een overmaat van lichtbelasting wat foeragerende vleermuizen zal hinderen en een overmaat van geluidsbelasting in de broedtijd van vogels, wat van negatieve invloed kan zijn op nabije broedgevallen. Overige NNN-gebied en de Natura 2000-gebieden liggen op een dusdanige ruime afstand dat geheel geen invloed verwacht kan worden op factoren die op korte afstand werken. De enige werking op afstand die in dit geval mogelijk is betreft de factor stikstofdepositie. Een factor die van bijzonder negatieve invloed kan zijn op kwetsbare

natuurgebieden. Het dichtstbijzijnde Natura 2000 gebied is de loop van de beek de Run op ongeveer 0,5 km afstand van het plangebied. Het watermilieu, groeiplek van habitatrictlijnsoort Drijvende waterweegbree, kan als verzuringgevoelig aangemerkt worden. Echter gelet de geringe bijdrage aan de lokale stikstofdepositie die ten gevolge van de voorgenomen herontwikkeling verwacht kan worden, kan uitgesloten worden dat deze enig negatief effect sorteert op het watermilieu van de beek. Hierbij dient ook in aanmerking genomen te worden dat het hier geen stilstaand water maar een stromend water betreft. De stroming verdunt de effecten over een groter oppervlak, zodat er geen lokale concentraties van depositieproducten kunnen ontstaan die een kritische dichtheid bereiken. Negatieve effecten die al of niet tot een significante waarneembare verslechtering van het watermilieu van de beek kunnen leiden, kunnen alleen verwacht worden indien de herontwikkeling plaats vindt binnen een cumulatieve samenhang met andere projecten (b.v. in het kader van toerisme en kennisindustrie). Dit is hier niet het geval en dient in het algemeen binnen een breder kader (ruimtelijke wetgeving) dan deze quickscan biedt, beoordeeld te worden.

Conclusie

-Indien en aantal voorzorgsmaatregelen worden genomen, zoals het beperken van lichtbelasting, zowel tijdens de bouw als daarna, en de bouwactiviteiten die veel geluidbelasting veroorzaken buiten het broedseizoen worden uitgevoerd, worden geen effecten verwacht die de wezenlijke waarden en kenmerken van de NNN/EHS significant aantasten gelet op de aard en schaal van de voorgenomen ingrepen en ontwikkeling. Een toetsing aan het NNN/EHS-beleid wordt alleen noodzakelijk geacht indien genoemde voorzorgsmaatregelen niet genomen kunnen worden.

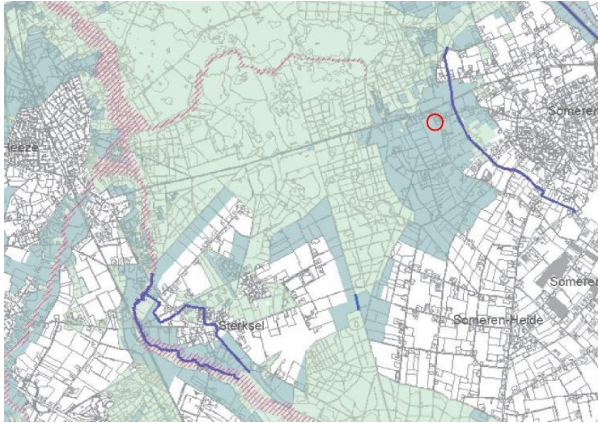
-Negatieve effecten die tot kwaliteitsverlies van Natura 2000 gebied leiden of een overschrijding betekenen van de gestelde drempelwaarden kunnen geheel uitgesloten worden gelet op de afstand tot beschermd natuurgebied en schaal en aard van de voorgenomen ontwikkelingen. Een toetsing aan de Natura 2000 wetgeving wordt daarom niet noodzakelijk geacht.

3.2.2. Groenblauwe mantel

Algemeen

De provincie Noord-Brabant heeft in de Structuurvisie Ruimtelijke Ordening (2010) een keuze gemaakt voor behoud en versterking van de kwaliteiten van het landelijk gebied. Voor dit doel zijn 2 robuuste structuren ingesteld; de agrarische structuur en de groenblauwe structuur. De groenblauwe structuur bestaat uit de Groenblauwe mantel en het kerngebied Groenblauw

De Groenblauwe mantel is een buffer tussen het kerngebied Groenblauw met het agrarisch en verstedelijkt gebied. Het kerngebied Groenblauw bestaat uit de ecologische hoofdstructuur (EHS) inclusief de ecologische verbindingzones en de gebieden voor behoud en herstel van watersystemen. De Groenblauwe mantel geeft naast de ontwikkeling van een robuust en veerkrachtig water- en natuursysteem ook ruimte voor de ontwikkeling van gebruiksfuncties, zoals landbouw en recreatie, mits deze bijdragen aan de kwaliteiten van natuur, water en landschap; Vanuit de watercomponent wordt vooral ingezet op het kwantitatief en kwalitatief herstel van kwelstromen.

Fig.11. Ligging van het plangebied (binnen rode cirkel) binnen de Groenblauwe mantel (blauwgroen gekleurd); kerngebied groenblauw is licht groen gekleurd. Bron: Provincie Noord-Brabant

Effecten

Het plangebied is geheel gelegen binnen de Groenblauwe mantel. De nieuwe kleinschalige woonfunctie die het plangebied verkrijgt kan als passend binnen de doelstellingen van de groenblauwe mantel beoordeeld worden. Het plangebied ligt binnen een bestaande bebouwingsconcentratie en bebouwingsstructuur (bebouwde lint); de herontwikkeling betekent daarom geen directe aantasting of inperking van bestaande landschappelijke omgeving. Noch is sprake van aantasting of inperking van natuurgebied. Negatieve effecten op de kwaliteiten van waterhuishouding en inperking van het waterbergend vermogen ligt ook evenmin voor de hand.

Conclusie

De toekomstige kleinschalige woonbestemming die het plangebied verkrijgt kan als passend beoordeeld worden binnen de geldende visie voor de Groenblauwe mantel. Er worden geen effecten verwacht die in strijd zijn met de doelstellingen van de Groenblauwe mantel of de bufferfunctie met de groenblauwe kerngebieden aantast.

3.3 Soortenbescherming

3.3.1 Europees beschermde soorten (Habitatrichtlijn)

Reptielen

Het plangebied ligt te ver buiten het landelijk verspreidingsgebied van de meeste reptielen die doormiddel van de habitatrichtlijn beschermd zijn om deze in de nabijheid te verwachten. Zover deze in Noord-Brabant voorkomen (Gladde slang op de Groote Peel) eisen deze tevens te specifieke biotoopeisen om nabij het plangebied te verwachten

Amfibieën

In het algemeen is het plangebied weinig geschikt voor amfibieën door het ontbreken van stabiele watermilieus in de directe omgeving. Nabij het plangebied bevindt zich wel een kleine kunstmatige vijver waarvan het water de kenmerkende groenblauwe kleur heeft die wijst op vervuiling door cyanobacteriën (blauwalgen). Deze vijver is geheel ongeschikt als voortplantingswater voor amfibieën. Een aantal soorten uit deze beschermingscategorie die in de bredere omgeving voorkomen (Poelkikker, Heikikker) zijn te specifiek gebonden aan een hoogwaardig watermilieu en een landbiotoop van heide, heideachtig terrein om binnen of nabij het plangebied te verwachten. Soorten die wel met een kleine verwachtingskans buiten de natuurgebieden verwacht kunnen worden en waarvoor het plangebied en aangrenzend gebied op een niet geheel optimale wijze een landbiotoop biedt, zijn de Kamsalamander en Rugstreeppad. De Kamsalamander is uit het verleden bekend van het Dommeldal aan de zuidkant van Eindhoven. Er zijn echter geen recente waarnemingen bekend. Op basis van dit gegeven en het ontbreken van een geschikt watermilieu kan de soort voor het plangebied uitgesloten worden. De Rugstreeppad een soort van minder stabiele watermilieus, is binnen Brabant betrekkelijk zeldzaam en wordt de buiten de optimale biotoop van heide en stuifzanden minder vaak aangetroffen dan elders in het land. In grote delen van het land komt de soort algemeen voor op agrarisch terrein en kan daar diep tot in stedelijk gebied doordringen. De soort is in het algemeen een kolonisor op allerlei braakliggend terrein en plant zich daar veelal voort in ondiepe tijdelijke plassen. Binnen de omgeving aan de zuidwestkant van Eindhoven waar het plangebied ligt, zijn noch recente als historische waarnemingen van de Rugstreeppad bekend. De dicht nabijge populatiekernen binnen de bredere omgeving zijn aanwezig aan de oostkant van Eindhoven (Strabrechtse heide) en verder zuidwaarts rond Valkenswaard (Leenderbos en Groote heide). Op basis van dit actuele lokale verspreidingsbeeld kan de aanwezigheid van de Rugstreeppad nabij het plangebied dusdanig onwaarschijnlijk geacht kan worden dat deze uitgesloten kan worden.

Ongewervelden

Ook soorten uit de groep van insecten (libellen, vlinders, kevers) die in de omgeving voorkomen zijn grotendeels te specifiek gebonden aan natuurlijke milieus van heide, bos en een kwalitatief hoogwaardig ecologisch watermilieu van beken en vennen om deze binnen of nabij het plangebied te verwachten. Weekdieren die door de habitatrichtlijn beschermd worden zijn dusdanig zeldzaam (Bataafse stroommossel) of eisen een dusdanig specifiek watermilieu (Platte schijfhoren) dat deze voor het plangebied uitgesloten kunnen worden.

Vaatplanten en bladmossen

De Habitatrichtlijn beschermt tevens een viertal inheemse plantensoorten en twee soorten bladmos. De enige soort die binnen de omgeving voorkomt is de Drijvende waterweegbree. De soort is bekend op verschillende plekken binnen het stroomgebied van de Run en op een relatieve korte afstand van het plangebied waargenomen. Deze soort en de andere beschermde plantensoorten uit deze categorie kunnen op basis van hun specifieke natte biotoopvereisten die binnen het plangebied ontbreken en hun zeldzaamheid geheel uitgesloten worden binnen het milieu dat het plangebied en omgeving biedt.

Grondgebonden zoogdieren

De Habitatrichtlijn beschermt een aantal zeezoogdieren, die vanzelfsprekend binnenlands uitgesloten kunnen worden. Binnenlands kunnen als Europees beschermde zoogdieren wel Bever,

Otter, Noordse woelmuis en verschillende soorten vleermuizen verwacht worden. Uitgezonderd van vleermuizen ligt het plangebied te ver buiten het landelijk verspreidingsgebied en specifiek habitatgebied van deze soorten om deze in de nabije omgeving te verwachten.

Vleermuizen

De enige soorten zoogdieren die doormiddel van de habitatrichtlijn beschermd zijn en met grote zekerheid verwacht kunnen worden in de nabijheid van het plangebied zijn vleermuizen. Buiten de dieren zelf, zijn ook de verblijfplaatsen en de structuren die noodzakelijk zijn om deze in stand houden beschermd. De bescherming geldt de verblijfplekken die jaarrond in gebruik zijn; d.w.z. vaste verblijfplekken waarnaar vleermuizen periodiek terugkeren om bepaalde levensfunctie te vervullen. Ook bij afwezigheid van vleermuizen zijn deze beschermd (zie verder onderstaand kader).

Toelichting

Wettelijke bescherming en levenswijze

Alle in Nederland voorkomende vleermuizen staan vermeld in Tabel 3 bijlage IV van de Europese habitatrichtlijn en zijn daardoor op Europees niveau beschermd. Deze bescherming betreft tevens de vaste rust- en verblijfplaatsen. Onder deze vaste rust- en verblijfplaatsen wordt verstaan: "het gehele systeem waarvan een populatie gebruik maakt tijdens de jaarcyclus van de soort".

Vleermuizen onderhouden verschillende type verblijfplekken als paarverblijven, winterverblijven, kraamverblijven en zomerverblijven. Voor de staat van instandhouding van de lokale populatie van de soort zijn de kraamverblijven en de grote winterverblijven van het grootst belang. In gebruik van paarverblijven zijn vleermuizen het meest flexibel. In de loop van het seizoen wisselen vleermuizen regelmatig van verblijfplaats waarbij gebruik wordt gemaakt van vaste routes tussen de verblijfplekken. Eveneens tussen foerageergebieden en verblijfplaatsen onderhouden vleermuizen vaste routes. Bij het gebruik van deze routes oriënteren vleermuizen zich op lijnvormige elementen in het landschap zoals bomenlanen, kanalen en houtwallen.

Dit gehele systeem van verbindingsroutes en foerageergebieden die het functioneren van de verblijfplaatsen voor hun specifieke functies mogelijk maakt wordt de functionele leefomgeving genoemd. Ingrepen binnen de functionele leefomgeving die het functioneren van de verblijfplaatsen aantasten worden door de wetgever gelijkgesteld aan de aantasting van verblijfplekken zelf. In deze zin is de functionele leefomgeving even strikt beschermd als de verblijfplekken.

De omgeving van met plangebied toont een grote geschikte om meerdere soorten vleermuizen te verwachten, zowel soorten van het besloten als meer open landschap. Verwacht kan worden dat soorten van het besloten landschap als de Gewone grootoorvleermuis, en mogelijk de zeldzamere Grijze grootoorvleermuis, dicht bij het plangebied foerageren. Vrijwel zeker kan de Gewone dwergvleermuis foeragerend verwacht worden. De Gewone dwergvleermuis is landelijk gezien verreweg de meest algemene vleermuissoort en komt vrijwel overal voor in de bebouwde omgeving. De Laativlieger komt ook algemeen in de bebouwde omgeving voor, maar is minder talrijk. Meer dan vorige soort foerageert deze ook boven open terrein. Gewone dwergvleermuis en Laativlieger verblijven uitsluitend in bebouwing. Gelet op de bosrijke omgeving kan vrijwel zeker ook de Rosse vleermuis verwacht worden. De soort verblijft uitsluitend in boomholten en kan foeragerend ook boven open terrein en binnen de bebouwde omgeving aangetroffen worden. De waterlopen van de Dommel en de Run kunnen van belang zijn als trek en foerageerroutes van Watervleermuis, Ruige dwergvleermuis en Meervleermuis.

Veldbezoek

Vleermuizen

-Het oppervlak waar het plangebied uit bestaat bevat geen enkel element dat verblijfsmogelijkheden aan vleermuizen kan bieden. Ook ontbreken binnen de directe invloedssfeer van het plangebied bebouwing of bomen met holten die verblijf kunnen bieden. De houtopstanden rond het plangebied werden als waardevol maar niet als essentieel beoordeeld als onderdeel van het lokale foerageergebied van vleermuizen.

-Overige soorten

Er werden geen sporen of elementen die van bijzonder belang kunnen zijn voor de overige soorten uit deze beschermingscategorie geconstateerd.

Conclusie

Vleermuizen

Verblijfplekken van vleermuizen binnen het plangebied en invloedssfeer van de voorgenomen ontwikkeling worden niet verwacht en daarmee geen negatieve effecten op de jaarrond beschermde verblijfsplaatsen en verblijfsmogelijkheden van vleermuizen. Wel dient het aanbeveling voorzorgsmaatregelen te treffen wat betreft lichtbelasting om foerageergebied van vleermuizen niet te verstoren. Rekening gehouden dient te worden met lichtschuwe soorten, als grootoorvleermuis, die binnen en rond het plangebied kunnen foerageren.

Overige soorten

Momenteel is het plangebied op basis van het geraadpleegde verspreidingsgegevens en habitatvereisten van geen enkel belang voor overige beschermde soorten uit deze categorie.

3.3.2 Europees beschermde soorten (Vogelrichtlijn)

Voor vogels geldt een aantal beschermingscategorieën die hieronder besproken worden (zie voor toelichting onderstaand kader).

Toelichting

In de Wet natuurbescherming worden alle broedende vogels strikt beschermd. De wet kent geen standaardperiode voor het broedseizoen. Het gaat erom of er een broedgeval aanwezig is. Van een aantal vogelsoorten worden de nesten ook buiten het broedseizoen beschermd. Als nesten door een ruimtelijke ontwikkeling verdwijnen, kan afhankelijk van de soort die het nest gebruikt, een ontheffingsaanvraag noodzakelijk zijn.

De volgende categorieën (aflopend in beschermde status) worden onderscheiden:

Categorie 1: Ontheffingsaanvraag altijd noodzakelijk

Nesten jaarrond beschermd, vaste rust- en verblijfplaatsen jaarrond beschermd.

Soorten: Boomvalk, Buizerd, Gierzwaluw, Grote gele kwikstaart, Havik, Huismus, Kerkuil, Oehoe, Ooievaar, Ransuil, Roek, Slechtvalk, Sperwer, Steenuil, Wespandief en Zwarte wouw.

Categorie 2: Ontheffingsaanvraag mogelijk noodzakelijk

Deze soorten vragen extra onderzoek, ook al zijn hun nesten niet jaarrond beschermd. Echter ze zijn wel jaarrond beschermd als zwaarwegende feiten of "als ecologische omstandigheden dat rechtvaardigen".

Soorten: Blauwe reiger, Boerenzwaluw, Bonte vliegenvanger, Boomklever, Boomkruiper, Bosuil, Brilduiker, Draaihals, Eidereend, Ekster, Gekraagde roodstaart, Glanskop, Grauwe vliegenvanger, Groene specht, Grote bonte specht, Hop, Huizswaluw, IJsvogel, Kleine bonte specht, Kleine vliegenvanger, Koolmees, Kortsnavelboomkruiper, Oeverzwaluw, Pimpelmees, Raaf, Ruigpootuil, Spreeuw, Tapuit, Torenavalk, Zeearend, Zwarte kraai, Zwarte mees, Zwarte roodstaart en Zwarte specht.

Categorie 3: Ontheffingsaanvraag niet noodzakelijk

Soorten: Overige soorten

Categorie 1; ontheffingsaanvraag altijd nodig

Bronnenonderzoek

Op basis van de omgevingskenmerken worden zowel een aantal vogelsoorten uit deze zwaarste beschermingscategorie verwacht die als cultuurvolger binnen de bebouwde omgeving gelden als soorten van bossen en bosranden en het open cultuurlandschap. Soorten die verblijf in of aan

bebouwing zoeken als de Huismus en verschillende soorten uilen (Steenuil en Kerkuil) zullen dichte bossen en open terrein vermijden. Deze uitgesproken cultuurvolgers zullen zich verplaatsen en voedsel zoeken binnen de bebouwde linten en langs groenstructuren. Soorten die meer specifiek en aan bossen en bosranden gebonden zijn als Ransuil, Boomvalk, Sperwer, Buizerd kunnen ook binnen de omgeving van het plangebied verwacht worden. Ransuil nestelt vaak in oude vogelnesten en zoekt beschutting in dicht naaldhout, zoals coniferen die in tuinen aangeplant staan. Naast genoemde soorten kunnen ook soorten roofvogels verwacht worden die boven open terrein foerageren, waarvan de meest specifieke soort die verwacht kan worden de Torenavalk is. Deze soort zoekt ook vaak nestgelegenheid in of nabij bebouwing.

Veldbezoek

- Tijdens het veldbezoek werd geen aanwezigheid van huismussenpopulaties binnen het plangebied en directe omgeving daarvan vastgesteld ondanks geschikte omgevingskenmerken (het opvallend ontbreken van huismussenpopulaties binnen een bosrijke omgeving kan vaker opgemerkt worden!). Het plangebied bevat geen enkel element als bebouwing, holle bomen of oude vogelnesten die verblijfsmogelijkheden voor deze soortgroep kan bieden. Tijdens het veldbezoek werden verder geen aanwijzingen gevonden dat het plangebied en de omgeving binnen invloedssfeer daarvan momenteel verblijfplekken bevat of deel is van het territorium van soorten uit deze categorie.

Conclusie

Als gevolg van de voorgenomen ingrepen en herontwikkeling worden geen negatieve effecten verwacht op jaarrond beschermde verblijfplekken van vogels en blijvende schade aan functioneel leefgebied dat van belang is voor de instandhouding van deze verblijfplekken.

Categorie 2; ontheffingsaanvraag mogelijk noodzakelijk

Bij uitstek kunnen binnen de bosrijke omgeving verschillende soorten bosvogels verwacht worden waaronder Bosuil, Zwarte specht, Groene specht, Grote bonte specht, Boomkruiper en Boomklever. Binnen de houtbegroeiingen rond het plangebied werd een druk vogelleven van algemene tuinvogels vastgesteld, waaronder veel mezen. Voor soorten uit deze categorie ontbreekt nestgelegenheid binnen het grondoppervlak waar het plangebied uit bestaat. Binnen de omgeving rond het plangebied werden geen nestplekken van deze soorten geconstateerd. De voorgenomen ontwikkelingen betekenen geen aantasting van nestgelegenheid en foerageergebied van soorten uit deze categorie en daarmee geen effecten op de staat van instandhouding van beschermde vogelsoorten uit deze categorie.

Categorie 3; ontheffingsaanvraag niet noodzakelijk

Waarnemingen betroffen algemene tuinvogels, als o.a. Winterkoning en Roodborst. Voor deze soorten ontbreekt beschutting biedend groen om in te nestelen binnen het grote oppervlak waar het plangebied uit bestaat. Hooguit kan nestgelegenheid gevonden worden binnen de hagen rond het terrein. Echter deze vallen buiten de ingreep. Voor deze groep dient rekening gehouden te worden met het broedseizoen en geldt uitsluitend artikel Wn artikel 3.1 lid 2 en is artikel 3.1 lid 4 en 5 (verbod op opzettelijke verstoring) niet van toepassing. Wel de zorgplicht blijft van toepassing.

3.3.3 Nationaal beschermde soorten (ontheffing plichtig)

Algemeen

-In het algemeen zijn de omstandigheden ongunstig om amfibieën in de omgeving te verwachten wegen het ontbreken van geschikte voortplantingswateren. Binnen de omgeving rond Eindhoven kan in het bijzonder de Alpenwatersalamander verwacht worden. De soort is bekend uit het Dommeldal

op korte afstand oostelijk van het plangebied. De soort is minder kritisch dan de Vinpootsalamander, de enige andere soort uit deze beschermingscategorie. Deze kent een specifieke binding met zure vennen in heidegebied. Beide soorten kunnen op basis van het ontbreken van geschikte voortplantingswaters geheel voor het plangebied uitgesloten worden.

-Het enige reptiel dat binnen de omgeving voorkomt, de Levendbarende hagedis, valt ook onder de nationale bescherming. De soort is te sterk gebonden aan heide en heideachtig terrein om binnen het plangebied te verwachten. Gelet op de inrichting van het plangebied en het ontbreken van geschikt habitatgebied binnen de directe omgeving kan de soort voor het plangebied geheel uitgesloten worden.

-Op korte afstand zuidelijk van het plangebied komen binnen het Dommeldal de Bosbeekjuffer en Beekromboud als nationaal beschermde libelsoorten voor. Deze soorten zijn te strikt gebonden aan een hoogwaardig beekmilieu om binnen het plangebied te verwachten.

-Op basis van verspreidingsgegevens en habitateisen kunnen ook uitgesloten worden beschermde soorten uit de groep van vissen, vlinders en de enige nationaal beschermde keversoort (Vliegend hert) en kreeftachtige (Europese rivierkreeft).

-Tevens ontbreken de condities om natuurlijk groeiplekken van nationaal beschermde plantensoorten te verwachten. Ook als gevolg van hun zeldzaamheid is de verwachtingskans van deze soorten bijzonder klein.

-Op basis van landschapkenmerken en bronnenonderzoek kunnen een aantal nationaal beschermde soorten zoogdieren waarvoor geen vrijstelling geldt nabij het plangebied verwacht worden. Dit betreffen Steenmarter, Boommarter, Das, Eekhoorn en de verschillende kleine marterachtigen (Wezel, Bunzing en Hermelijn). Van de Steenmarter wordt op een internetsite een verkeersslachtoffer vermeldt op de Witvenseweg ter hoogte van het terrein van Recreatiepark Witven. De bescherming zonder vrijstelling van kleine marterachtigen geldt alleen de provincies Noord-Brabant en Noord-Holland. Deze soorten komen overal algemeen voor en zijn moeilijk vast te stellen. De bewoonde omgeving rond het plangebied biedt een omgeving waarbinnen kleine marterachtigen en Steenmarter niet uitgesloten kunnen worden. Nabij het plangebied biedt het rommelige en ruig begroeide terreintje aan de zuidkant van het plangebied een zeer geschikte entourage om deze soorten te verwachten. Echter hier zijn geen ingrepen voorgenomen. Het grondoppervlak waar het plangebied uit bestaat biedt geen verblijfsmogelijkheden en weinig beschutting voor deze soorten. Hooguit wordt binnen het plangebied naar prooi gezocht. Een nadeel voor deze soorten is dat hun prooi, de konijnen op het terrein, door honden verjaagd worden en daardoor niet tot voortplanting komen. De Boommarter en Eekhoorn zijn specifieke bosbewoners waarvan aanwezigheid binnen en nabij het plangebied van een incidenteel karakter zal zijn. Deze soorten vinden hun optimale biotoop binnen de dichte bossen aan de overkant van de weg waaraan het plangebied ligt. De Boommarter is tamelijk zeldzaam in Brabant en een schuwe soort die de bossen niet snel zal verlaten. De Eekhoorn is een lichte opportunistische soort die de bossen verlaat om gemakkelijk voedsel te zoeken binnen de bebouwde omgeving. De Das zal een sterk gecontroleerde bewoonde omgeving mijden en dieper in agrarisch gebied zijn voedsel en verblijfsmogelijkheden zoeken. Het plangebied biedt geen enkele beschutting voor deze soort en een onrustige omgeving wegens de honden die gehouden worden. Hekwerken maken het terrein bovendien moeilijk toegankelijk voor de soort.

Veldbezoek

Tijdens het veldbezoek werd in het bijzonder gelet op sporen van zoogdieren. De verwachtingskans op soorten uit de overige soortgroepen is bijzonder klein als gevolg van te specifieke habitatvereisten en zeldzaamheid. Tijdens het onderzoek is o.a. gelet op nesten en foerageersporen van eekhoorns en verblijfssporen van marterachtigen als uitwerpselen, krabsporen en prooiresten Dit sporenonderzoek heeft geen aanwezigheid van zoogdieren of andere beschermde soorten uit deze categorie of sporen daarvan binnen het plangebied of binnen de invloedssfeer daarvan kunnen vaststellen.

Conclusie

Ten gevolge van de herontwikkeling worden geen negatieve effecten op verblijfplekken en leefomgeving van nationaal beschermde soorten. De nieuwe inrichting betekent naar verwachting geen aantasting van de leefomgeving van deze soorten die enigszins essentieel kan zijn.

3.3.4 Nationaal beschermde soorten (vrijgesteld)

Binnen het plangebied zijn veel graafsporen van konijnen vastgesteld, echter geen burchten. De graafsporen zijn verder uitgediept door honden. De honden die hier als huisdieren gehouden worden zijn voor de konijnen een negatieve factor op het terrein. Aanwezigheid van konijnen werd ook elders in de omgeving buiten het plangebied vastgesteld. Verwacht kunnen worden een aantal algemene kleine zoogdieren die als uitgesproken cultuurvolger gelden als de Gewone bosspitsmuis, Huisspitsmuis Bosmuis, Veldmuis en Egel. In een bosrijke omgeving als deze kan de Rosse woelmuis verwacht worden als meer specifieke bosbewoner. Ook en grotere soort als de Vos kan het plangebied aandoen of dicht in de omgeving verwacht worden. Gelet op de droge omgeving is de kans klein om amfibieën waarvoor een vrijstelling geldt te verwachten. Hooguit kan de Gewone pad en misschien de Bruine kikker verwacht worden. Voor al deze soorten is slechts de zorgplicht van toepassing, d.w.z. dat onnodig doden of verwonden vermeden dient te worden.

4. Conclusie en aanbeveling

4.1 Gebiedsbescherming

Beschermd natuurgebied

-Indien een aantal voorzorgsmaatregelen worden genomen, zoals het beperken van lichtbelasting, zowel tijdens de bouw als daarna, en de bouwactiviteiten die veel geluidbelasting veroorzaken buiten het broedseizoen worden uitgevoerd, worden geen effecten verwacht die de wezenlijke waarden en kenmerken van de NNN/EHS significant aantasten gelet op de aard en schaal van de voorgenomen ingrepen en ontwikkeling. Een toetsing aan het NNN/EHS-beleid wordt alleen noodzakelijk geacht indien genoemde voorzorgsmaatregelen niet genomen kunnen worden.

-Negatieve effecten die tot kwaliteitsverlies van Natura 2000 gebied leiden of een overschrijding betekenen van de gestelde drempelwaarden kunnen geheel uitgesloten worden gelet op de afstand tot beschermd natuurgebied en schaal en aard van de voorgenomen ontwikkelingen. Een toetsing aan de Natura 2000 wetgeving wordt daarom niet noodzakelijk geacht.

Groenblauwe mantel

-De toekomstige kleinschalige woonbestemming die het plangebied verkrijgt kan als passend beoordeeld worden binnen de geldende visie voor de Groenblauwe mantel. Er worden geen effecten verwacht die in strijd zijn met de doelstellingen van de Groenblauwe mantel of de bufferfunctie met de groenblauwe kerngebieden aantast.

4.2 Soortenbescherming

-De enige soort die onder strenge beschermingsregiem van de Habitatrichtlijn vallen en met enige waarschijnlijkheid binnen het plangebied verwacht kunnen worden zijn vleermuizen; vrijwel zeker de Gewone dwergvleermuis en mogelijk de Gewone grootoorvleermuis. Deze vleermuizen worden uitsluitend foeragerend verwacht langs de houtstructuren die het plangebied omgeven. Binnen het plangebied en de directe invloedssfeer daarvan ontbreken geschikt verblijfsmogelijkheden. De voorgenomen ontwikkelingen betekenen naar verwachting geen aantasting van foerageergebied dat op enige wijze essentieel is binnen het lokale leefgebied van vleermuizen.

-Er werden tijdens het veldbezoek geen aanwijzingen gevonden van aanwezigheid van nationaal beschermde soorten waarvoor geen vrijstelling geldt binnen of nabij het plangebied. Verblijfplekken kunnen binnen het plangebied uitgesloten worden; echter binnen de directe omgeving kunnen verblijfplekken van Steenmarter en kleine marterachtigen niet geheel uitgesloten worden. Er wordt niet verwacht dat de voorgenomen ontwikkeling op enige wijze deze verblijfplekken zal schaden. Hooguit kan sprake zijn van een lichte inperking van het leefgebied van deze soorten.

-Er ontbreken binnen het plangebied en de invloedssfeer daarvan verblijfplaatsen die als jaarrond beschermde vaste verblijfplaatsen van vogels en zoogdieren kunnen worden aangemerkt of andere elementen die beschermd zijn als onderdeel van de functionele leefomgeving die deze verblijfplekken in stand houdt. Deze worden ook niet verwacht.

- Niet geheel uitgesloten kunnen worden een aantal andere beschermde soorten zoogdieren en amfibieën waarvoor een vrijstelling geldt. Ook deze soorten kunnen vooral langs de terreinranden verwacht worden. Voor deze soorten wordt verwacht dat de zorgplicht in acht wordt genomen. Ook geldt dit voor soorten die geheel onbeschermd zijn.

Concluderend kan gesteld worden dat het plangebied en het aangrenzend terrein als gevolg van zijn huidige inrichting een lage natuurwaarde biedt. Echter door zijn ligging in een bosrijke omgeving met veel kleinschalige landschapselementen zijn er goede voorwaarden om een aantal beschermde soorten te verwachten die in meer of mindere mate als cultuurvolgers gelden. Indien een aantal voorzorgsmaatregelen inzake de omgevingsbelasting in acht worden genomen, worden als gevolg van de uitvoering van de plannen en de herontwikkeling van de locatie geen negatieve effecten verwacht op beschermde soorten, hun verblijfplekken en leefgebieden.

4.3 Voorzorgsmaatregelen en aanbevelingen.

Algemene voorzorgsmaatregelen

- Bij uitvoering van ingrepen dient het broedseizoen in acht genomen te worden indien niet voldoende gegarandeerd kan worden dat nesten van broedende vogels niet beschadigd of vernietigd kunnen worden. Als aanbeveling geldt, om bij wijze van voorzorgsmaatregel elke schade aan broedgevallen uit te sluiten, ingrepen geheel buiten het broedseizoen plaats te laten vinden. Als broedseizoen wordt de periode half maart-half juli aangemerkt. Ook als na die periode nog broedende vogels of nestjongen worden waargenomen dan geldt dat het broedseizoen nog niet is afgelopen is.
- Voor aanwezigheid onbeschermde en vrijgestelde zoogdieren en amfibieën dient de zorgplicht in acht genomen te worden. D.w.z. dat men verstoring, verwonding en doden van deze diersoorten zoveel mogelijk tracht te voorkomen. De zorgplicht houdt in dat eenieder voldoende zorg in acht moet nemen voor de in het wild levende dieren en planten, alsmede voor hun directe leefomgeving. Overtreding van de zorgplicht is niet strafbaar gesteld; de zorgplicht kan wel door toepassing van bestuursdwang worden gehandhaafd.

Bijzondere voorzorgsmaatregelen

- Mede met het oog op de ligging dicht nabij NNN-gebied dienen voorzorgsmaatregelen genomen te worden om foeragerende vleermuizen en nachtvogels niet te verstoren. Daarom dient het aanbeveling om invloeden van licht- en geluidsbelasting zoveel mogelijk te beperken zowel in de uitvoerende fase als bij de nieuwe functie die het plangebied krijgt. Tijdens de bouw dient ter aanbeveling de bouwverlichting zo veel mogelijk te beperken en bij herinrichting om naar een lichtplan te streven waarbij weinig lichtuitstrooiing naar de omgeving is.
- Om verstoring van broedvogels binnen nabijgelegen NNN-gebied te voorkomen dient het aanbeveling om activiteiten die veel geluidsoverlast of bodemtrillingen veroorzaken buiten het broedseizoen uit te voeren.

Aanbeveling

Voor het behoud en versterking van de ecologische kwaliteiten dient het aanbeveling om bij herinrichting naar een aanplant van inheemse soorten te streven die aansluit op de landschappelijke en ecologische omgeving en het huidige groen zoveel mogelijk te sparen.

4.4 Ontheffingsaanvraag

Een ontheffingsaanvraag is alleen noodzakelijk in het kader van de APV-bomenkap. Een ontheffingsaanvraag in het kader van de Wet natuurbescherming wordt niet noodzakelijk geacht indien de genoemde voorzorgsmaatregelen in acht worden genomen

4.5 Vervolgonderzoek

Vervolgonderzoek is niet noodzakelijk indien aan bovenstaande voorwaarde kan worden voldaan.

Samenvattend

Indien de hiervoor genoemde voorzorgsmaatregelen in acht worden genomen, worden ten gevolge van voorgenomen ingrepen en herontwikkeling van het plangebied geen negatieve effecten verwacht op beschermde natuurgebieden en beschermde soorten en hun leefgebied. Ontheffingsaanvraag is alleen noodzakelijk indien niet gegarandeerd kan worden dat afdoende voorzorgsmaatregelen genomen kunnen worden.

5. Bronnen

Literatuur

- Creemers. R.C.M. & J.J.C.W. van Delft (RAVON) (redactie) 2009. De amfibieën en reptielen van Nederland.
- Schaminée e.a. 1995. De Vegetatie van Nederland deel 1 t/m 5
- Drs. E.J. Weeda, R. Westra, Ch. Westra, T. Westra 1985-1994. Nederlandse Ecologische Flora deel 1t/m5
- P. Twisk, A. van Diepenbeek, J.P. Bekker 2010. Veldgids Europese Zoogdieren
- Dietz, C., O. vonHelvesen& D. Nill, 2011. Vleermuizen. Alle soorten van Europa en NoordwestAfrika. Tirion Natuur.
- SOVON-broedvogelonderzoek Nederland 2002. Atlas van de Nederlandse broedvogels 1998-2000.
- J.J.C.W. van Delft & W. Schuitema Werkatlas amfibieën en reptielen in Noord-Brabant. Uitgave RAVON 2005.

Internetsites

- www.brabant.nl
- [www. Verspreidingsatlas.nl](http://www.Verspreidingsatlas.nl)
- www.rijksoverheid.nl/ministeries/ez
- www.dassenwerkgroepbrabant.nl
- www.ed.nl

Bijlage1 - Wet Natuurbescherming

1.1 Verbodsbepalingen

Beschermingsregime soorten Vogelrichtlijn § 3.1 Wn	Beschermingsregime soorten Habitatrichtlijn § 3.2 Wn	Beschermingsregime andere soorten § 3.3 Wn
Art 3.1 lid 1 Het is verboden in het wild levende vogels opzettelijk te doden of te vangen.	Art 3.5 lid 1 Het is verboden soorten in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te doden of te vangen	Art 3.10 lid 1a Het is verboden soorten opzettelijk te doden of te vangen
Art 3.1 lid 2 Het is verboden opzettelijk nesten, rustplaatsen en eieren van vogels te vernielen of te beschadigen, of nesten van vogels weg te nemen	Art 3.5 lid 4 Het is verboden de voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren te beschadigen of te vernielen	Art 3.10 lid 1b Het is verboden de vaste voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren opzettelijk te beschadigen of te vernielen
Art 3.1 lid 3 Het is verboden eieren te rapen en deze onder zich te hebben	Art 3.5 lid 3 Het is verboden eieren van dieren in de natuur opzettelijk te vernielen of te rapen	Niet van toepassing
Art 3.1 lid 4 en lid 5 Het is verboden vogels opzettelijk te storen, tenzij de storing niet van wezenlijke invloed is op de staat van instandhouding van de desbetreffende vogelsoort	Art 3.5 lid 2 Het is verboden dieren opzettelijk te storen	Niet van toepassing
Niet van toepassing	Art 3.5 lid 5 Het is verboden plantensoorten in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te plukken en te verzamelen, af te snijden, te ontwortelen of te vernielen	Art 3.10 lid 1c Het is verboden plantensoorten in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te plukken en te verzamelen, af te snijden, te ontwortelen of te vernielen

Bron: Soortenbescherming bij ruimtelijke ingrepen; publicatie van Min. van EZ.

1.2 Zorgplicht

In de Wet natuurbescherming is in artikel 1.11 een zorgplicht opgenomen:

“Iedereen dient voldoende zorg in acht te nemen voor de in het wild levende dieren en planten, alsmede voor hun directe leefomgeving. De zorg houdt in ieder geval in dat eenieder die weet of kan vermoeden dat door zijn handelen of nalaten nadelige gevolgen voor flora of fauna kunnen worden veroorzaakt, verplicht is alle maatregelen te nemen die redelijkerwijs van hem kunnen worden gevergd teneinde die gevolgen te voorkomen of, voor zover die gevolgen niet kunnen worden voorkomen, deze zoveel mogelijk te beperken of ongedaan te maken.”

De zorgplicht geldt altijd, en voor alle planten en dieren, of ze beschermd zijn of niet, en in het geval dat ze beschermd zijn ook als er ontheffing of vrijstelling is verleend.

Bijlage 2- Beschermden soorten en verblijfplekken

1.2 Bescherming soorten Vogelrichtlijn I (vogels met vaste verblijfplekken).

De vogelrichtlijn onderscheidt de volgende categorieën beschermde vaste verblijfplekken

1	Nesten die, behalve gedurende het broedseizoen als nest, buiten het broedseizoen in gebruik zijn als vaste rust- en verblijfplaats
2	Nesten van koloniebroeders die elk broedseizoen op dezelfde plaats broeden en die daarin zeer honkvast zijn of afhankelijk van bebouwing of biotoop. De (fysieke) voorwaarden voor de nestplaats zijn vaak zeer specifiek en limitatief beschikbaar.
4	Vogels die jaar in jaar uit gebruik maken van hetzelfde nest en die zelf niet of nauwelijks in staat zijn een nest te bouwen.
5	Nesten van vogels die weliswaar vaak terugkeren naar de plaats waar zij het jaar daarvoor hebben gebroed of de directe omgeving daarvan, maar die wel over voldoende flexibiliteit beschikken om, als de broedplaats verloren is gegaan, zich elders te vestigen.

Lijst van vogels die vaste verblijfplekken onderhouden

<i>soort</i>	<i>categorie</i>	<i>soort</i>	<i>categorie</i>
steenuil	1	groene specht	5
gierzwaluw	2	ekster	5
huismus	2	gekraagde roodstaart	5
roek	2	glanskop	5
grote gele kwikstraat	3	grauwe vliegenvanger	5
kerkuil	3	grote bonte specht	5
oehoe	3	hop	5
ooievaar	3	huiszwaluw	5
slechtvalk	3	ijsvogel	5
Boom valk	4	Kleine bonte specht	5
buizerd	4	Kleine vliegenvanger	5
havik	4	koolmees	5
ransuil	4	kortsnavelboomkruiper	5
sperwer	4	oeverzwaluw	5
wespendief	4	pimpelmees	5
zwarte wouw	4	raaf	5
blauwe reiger	5	ruigpootuil	5
boerenzwaluw	5	spreeuw	5
Bonte vliegenvanger	5	Tapuit	5
boomklever	5	torenvalk	5
boomkruiper	5	zeearend	5
bosuil	5	zwarte kraai	5
brilduiker	5	Zwarte mees	5
draaihals	5	Zwarte roodstaart	5
eidereend	5	Zwarte specht	5

2.1 Beschermde soorten Habitatrichtlijn bijlage IV

Nederlandse naam	Latijnse naam		
Planten (4)		Reptielen (3)	
Drijvende waterweegbree	Luronium natans	Gladde slang	Coronella austriaca
Groenknolorchis	Liparis loeselii	Muurhagedis	Podarcis muralis
Kruipend moerasscherm	Apium repens	Zandhagedis	Lacerta agilis
Zomerschroeforchis	Spiranthes aestivalis		
Zoogdieren terrestrisch (8)		Vlinders (7)	
Bever	Castor fiber	Donker pimpnelblauwtje	Maculinea nausithous
Hamster	Cricetus cricetus	Grote vuurvinder	Lycaena dispar
Hazelmuis	Muscardinus avellanarius	Moerasparelmoervlinder *)	Euphydryas aurinia
Euraziatische lynx	Lynx lynx	Pimpnelblauwtje	Maculinea teleius
Noordse woelmuis	Microtus oeconomus	Teunisbloempijlstaart	Proserpinus proserpina
Otter	Lutra lutra	Tijmblauwtje *)	Maculinea arion
Wilde kat	Felis silvestris	Zilverstreephooibeestje *)	Coenonympha hero
Wolf *)	Canis lupus		
Vleermuizen (22)		Libellen (8)	
Bechsteins vleermuis	Myotis bechsteinii	Bronslibel *)	Oxygastra curtisii
Bosvleermuis	Nyctalus leisleri	Gaffellibel	Ophiogomphus cecilia
Brandts vleermuis	Myotis brandtii	Gevlekte witsnuitlibel	Leucorrhinia pectoralis
Franjestaart	Myotis nattereri	Groene glazenmaker	Aeshna viridis
Gewone baardvleermuis	Myotis mystacinus ssp. mystacinus	Noordse winterjuffer *)	Sympecma paedisca
Gewone dwergvleermuis	Pipistrellus pipistrellus	Oostelijke witsnuitlibel *)	Leucorrhinia albifrons
Gewone grootoorvleermuis	Plecotus auritus	Rivierrombout	Gomphus flavipes
Grijze grootoorvleermuis	Plecotus austriacus	Sierlijke witsnuitlibel	Leucorrhinia caudalis
Grote hoefijzerneus	Rhinolophus ferrum-equinum		
Grote rosse vleermuis	Nyctalus lasiopterus	Kevers (5)	
Ingekorven vleermuis	Myotis emarginatus	Brede geelrandwaterroofkever	Dytiscus laticornis
Kleine dwergvleermuis	Pipistrellus pygmaeus	Gestreepte waterroofkever	Graphoderus bilineatus
Kleine hoefijzerneus	Rhinolophus hipposideros	Heldenbok	Cerambyx cerdo
Laatvlieger	Eptesicus serotinus	Juchtleerkever	Osmoderma eremita
Meervleermuis	Myotis dasycneme	Vermiljoenkever	Cucujus cinnaberinus
Mopsvleermuis	Barbastella barbastellus		
Noordse vleermuis	Eptesicus nilssonii	Overige soorten (2)	
Rosse vleermuis	Nyctalus noctula	Bataafse stroommossel	Unio crassus
Ruige dwergvleermuis	Pipistrellus nathusii	Platte schijfhoren	Anisus vorticulus
Tweekleurige vleermuis	Vespertilio murinus		
Vale vleermuis	Myotis myotis		
Watervleermuis	Myotis daubentonii		
Zoogdieren marien (5)			
Bruinvis	Phocoena phocoena		
Gewone dolfijn	Delphinus delphis		
Tuimelaar	Tursiops truncatus		
Witflankdolfijn	Lagenorhynchus acutus		
Witsnuitdolfijn	Lagenorhynchus albirostris		

*) Soorten verdwenen uit Nederland maar die toch beschermd zijn op grond van artikel 3.5 en 3.8 omdat er een gereede kans op terugkeer bestaat

Bron: Soortenbescherming bij ruimtelijke ingrepen; publicatie van Min. van EZ.

2.2 Nationaal beschermde soorten

Nederlandse naam	Latijnse naam				
Planten (76)					
Akkerboersebloem *	Ranunculus arvensis	Smalle raai *	Galeopsis angustifolia	Hazelworm	Anguis fragilis
Akkerdoornzaad *	Torilis arvensis	Splits havigskruid *	Hieracium lacucella	Levendbarende hagedis	Lacerta vivipara
Akkerogenroost *	Odonatus vernus vernus	Seenbraam *	Rubus saxatilis	Ringslang	Natrix natrix
Beklierde ogenroost *	Euphrasia rostkoviana	Setje wolfsmelk *	Euphorbia sicca		
Berggamber *	Teucrium montanum	Tengere distel *	Carduus tenuiflorus		
Bergnachtorchts *	Platanthera chlorantha	Tengere veldmuur *	Minuartia hybrida	Vissen (6)	
Blaasvaren	Cystopteris fragilis	Trosgamber *	Teucrium botrys	Beekdonderpad	Cottus rheneanus
Blauw guichelheil *	Anagallis arvensis foemina	Veenbloembles *	Scheuchzeria palustris	Beekprik	Lampetra planeri
Bokkenorchis *	Himantoglossum hircinum	Vliegenorchis	Ophrys insectifera	Elrits	Phoxinus phoxinus
Bosboersebloem *	Ranunculus pol. nemorosus	Vroege ereprijs *	Veronica praecox	Gestippelde alver	Alburnoides bipunctatus
Bosdravik *	Bromopsis r. benekenti	Wilde averuut *	Artemisia c. campestris	Grote modderkrutper	Misgurnus fossilis
Brave hendrik *	Chenopodium bonus-henricus	Wilde ridderspoor *	Consolida regalis	Kwabaal *	Lota lota
Brede wolfsmelk *	Euphorbia platyphyllus	Wilde weid *	Melampyrum arvense		
Breed wullegras *	Eriophorum latifolium	Wolfskers *	Atropa bella-donna	Vlinders (20)	
Bruinrode wespenorchis	Eptactis aurubens	Zandwolfsmelk *	Euphorbia seguteriana	Aardbevlinder *	Pyrgus malvae
Dennenorchis *	Goodyera repens	Zinkvoelgje	Viola lutea calaminaria	Bosparemoer-vlinder *	Melitaea athalia
Dreps *	Bromus secalinus	Zweedse kornoelje *	Cornus suecica	Bruin dikkopje	Erynnis tages
Echte gamber *	Teucrium cham. germanicum			Bruine etkenpage *	Sayrtum ilicis
Franjegenstaen	Geniainella ciliata	Zoogdieren terrestrisch (31)		Duinparemoer-vlinder *	Argynnis niobe
Geelgroene wespenorchis *	Eptactis muellert	Aardmuis	Microtus agrestis	Genstaenblauwje *	Maculinea alcon
Geplootde vrouwenmantel *	Valerianella dentata	Boommarter	Martes martes	Grote paremoer-vlinder *	Argynnis aglaja
Gesande veldsla *	Tuberaria guttata	Bosmuis	Apodemus sylvaticus	Grote vos *	Nymphalis polychloros
Gevekt zonneroosje *	Tuberaria guttata	Bunzing	Musela puovirus	Grote weerschijn-vlinder *	Apatura iris
Glad biggenkruid *	Hypochaeris glabra	Damhart	Dama dama	Iepenpage	Sayrtum w-album
Gladde zegge *	Carex laevigata	Das	Meles meles	Kleine heivlinder *	Hipparchia satulius
Groene nachtorchts	Coeloglossum vtride	Dwergmuis	Micromys minutus	Kleine Ijsvogel-vlinder *	Limenitis camilla
Groensteel *	Asplenium vtride	Dwergspismuis	Sorex minutus	Kommavlinder *	Hesperia comma
Groot spiegelklokje *	Legousta speculum-venetis	Edelhart	Cervus elaphus	Sleedoornpage *	Thecla betulae
Grote bosaardbe *	Fragaria moschata	Eekhoorn	Sciurus vulgaris	Spiegelklokje *	Heteropterus morpheus
Grote leeuwenklauw *	Aphanes arvensis	Egel	Eriaceus europaeus	Veenbesblauwje *	Plebeus optileae
Honingorchis	Hemimium monorchis	Eikelmuis	Eliomys quercinus	Veenbeparemoer-vlinder	Bolorta aquilonaris
Kalkboersebloem *	Ranunculus polyanthenos ssp. polyanthenoides	Gewone bosspismuis	Sorex araneus	Veenhooibeeste	Coenonympha tullia
Kalkkeerp *	Centaurea calcitrapa	Grote bosmuis	Apodemus flavicollis	Veldparemoer-vlinder	Melitaea cinxia
Karchuzeranjje *	Dianthus carthusianorum	Haas	Lepus europaeus	Zilveren maan *	Bolorta selene
Karwijselie *	Selinum carvifolia	Hermelijn	Musela erminea		
Kleine ereprijs *	Veronica verna	Hutsspismuis	Crocidura russula	Libellen (8)	
Kleine Schorseneer *	Scorzonera humilis	Konijn	Oryctolagus cuniculus	Beekrombout *	Gomphus vulgatissimus
Kleine wolfsmelk *	Euphorbia exigua	Molmuis *	Arvicola scherman	Bosbeekjuffer *	Calopteryx vitrea
Kluwenklokje	Campanula glomerata	Ondergrondse woelmuis	Microtus subterraneus	Donkere waterjuffer *	Coenagrion amatum
Knollathyrus *	Lathyrus linifolius	Ree	Capreolus capreolus	Gevekte glanslibel *	Somaechlora flavomaculata
Knolspirea *	Filipendula vulgaris	Rosse woelmuis	Clethrionomys glareolus	Gewone bronlibel *	Cordulegaster boltonii
Korensla *	Arnosotis minima	Seenarter	Martes foina	Hoogveenglanslibel *	Somaechlora arctica
Kranskarwij *	Carum verticillatum	Tweekleurige bosspismuis	Sorex coronatus	Kempense heldelibel *	Sympetrum
Krutpalm *	Thymus praecox	Veldmuis	Microtus arvalis	Speerwaterjuffer *	Coenagrion hastulatum
Lange zonnedaaw	Drosera longifolia	Veldspismuis	Crocidura leucodon		
Liggende ereprijs *	Veronica prostrata	Vos	Vulpes vulpes	Kevers (1)	
Moerasgamber *	Teucrium scordium	Waterspismuis	Neomys fodiens	Vlegend hert	Lucanus cervus
Muurbloem	Erysimum cheiri	Wezel	Musela nivalis		
Naakte lathyrus *	Lathyrus aphaca	Wild zwijn	Sus scrofa	Overige soorten (1)	
Naaldenkervel *	Scandix peccen-venetis	Woelrat	Arvicola terrestris	Europese rivierkreeft	Asiacus asiaticus
Pijlscheefkelk	Arabis h. sagittata				
Roggelelie *	Lilium bulbiferum croceum	Zoogdieren marien (2)			
Rood peperboompje *	Daphne mezereum	Gewone zeehond	Phoca vitulina		
Rozenkransje *	Anemone nemorosa	Grijze zeehond	Halichoerus grypus		
Ruw parelzaad *	Lithospermum arvense				
Stofzaad *	Monotropa hypopitys	Amfibieën (8)			
Scherpkruud *	Asperugo procumbens	Alpenwater-salamander	Triturus alpestris		
Schubvaren	Cerastium officinarum	Bruine klikker	Rana temporaria		
Schubzegge *	Carex leptocarpa	Gewone pad	Bufo bufo		
		Kleine water-salamander	Triturus vulgaris		
		Meerklikker	Rana ridibunda		
		Middelste groene klikker	Rana klepton esculenta		
		Vinpoosalamander	Triturus helveticus		
		Vuursalamander	Salamandra salamandra		
		Reptielen (4)			
		Adder	Vipera berus		

Bron: Soortenbescherming bij ruimtelijke ingrepen; publicatie van Min. van EZ.

* soort die geen wettelijke bescherming had onder de Flora- en faunawet

Bijlage 3- Soorten met een vrijstelling.

Uitgezonderd:

	Geen vrijstelling
1	Vrijstelling voor ingrepen aan bebouwing en erven.
2	Tijdelijke vrijstelling van juli t/m september
3	Tijdelijke vrijstelling van 15 augustus tot 15 oktober
4	Tijdelijke vrijstelling periode maart en april en periode juli t/m september
5	Tijdelijke vrijstelling van 15 augustus t/m februari

	Drente	Flevoland	Friesland	Gelderland	Groningen	Limburg	Noord-Brabant	Noord-Holland	Overijssel	Utrecht	Zeeland	Zuid-Holland	ANWVB RN art 3.31
zoogdieren													
Aardmuis													
Bosmuis													
Bunzing													
Dwergmuis													
Dwergspitsmuis													
Eekhoorn						4							
Egel													
Gewone bosspitsmuis													
Haas													
Hermelijn													
Huisspitsmuis		1											
Konijn													
Ondergrondse woelmuis													
Ree													
Rosse woelmuis													
Steenmarter						5							
Tweekleurige bosspitsmuis													
Veldmuis		1											
Vos													
Wezel													
Woelrat													
Amfibieën en reptielen													
Bruine kikker													
Gewone pad													
Hazelworm						2							
Kleine watersalamander													
Levendbarende hagedis						3							
Meerkikker													
Bastaardkikker													

